

A-PBT-A-580/2012. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület dr. G.A.I. ügyvéd által képviselt É.Z.G. (a továbbiakban: Kérelmező) – ABC Bank (a továbbiakban: pénzügyi szolgáltató) ellen benyújtott kérelmére indult pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban, a 2012. december 11. napján megtartott folytatólagos meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

tette:

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa ajánlja, hogy a pénzügyi szolgáltató fizessen meg a Kérelmező részére kártérítés címén 4.449.891,- forintot és annak a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatát.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézhezvételétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: Psztv.) rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, illetve a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A pénzügyi szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekén túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a pénzügyi szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület – a Kérelmező nevének megjelölése nélkül – jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét – legkorábban az ajánlásnak a pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a pénzügyi szolgáltatót és a Kérelmezőt, hogy jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Pénzügyi Békéltető Testületet.

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása nem érinti a Kérelmezőnek azt jogát, hogy a pénzügyi szolgáltatóval szembeni igényét bírósági eljárás keretében érvényesítse.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését a Psztv. 94. § b) pontja, 97. §-a, valamint 100. § (1) bekezdése alapján hozta meg.

INDOKOLÁS

A Kérelmező 2012. október 24. napján érkezett kérelmével fordult a Pénzügyi Békéltető Testülethez pénzügyi fogyasztói jogvita rendezése érdekében. Kérelmében előadta, hogy az idegen banknál fennálló svájci frank alapú lakáshitelét a hitelintézetekről és a pénzügyi

vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 200/B. §-a alapján – részben önerőből, részben bankhitelből – kívánta rögzített árfolyamon végtörleszteni. A végtörlesztésre vonatkozó igényét 2011. december 21. napján bejelentette az idegen banknál. A Hpt. 200/B. § (2) bekezdés e) pontja alapján a végtörlesztésnek a bejelentéstől számítottan legkésőbb a 60. napon – tehát 2012. február 19. napjáig – kell megtörténnie.

A Kérelmező előadta, hogy a végtörlesztéshez szükséges önerőt 2012. január 25. napján fizette meg az idegen banknak. A végtörlesztéshez szükséges további összeget a pénzügyi szolgáltatótól felvett hitelből kívánta fedezni, ezért 2012. február 7. napján a Kérelmező és a felesége kölcsönszerződést kötöttek a pénzügyi szolgáltatóval. A kölcsönszerződésben rögzített, a hitel folyósításához szükséges feltételeket már másnapra (2012. február 8-ra) teljesítették, ennek ellenére a pénzügyi szolgáltató 2012. február 16-án délután e-mailben arra hívta fel a Kérelmezőt, hogy csatolja a lakásbiztosításhoz kapcsolódó, csoportos beszédési megbízás teljesítésére szóló felhatalmazást. A Kérelmező ennek még aznap eleget tett. A Kérelmező utalt arra, hogy a felhatalmazó levél csatolására vonatkozó felhívást annak ellenére küldték meg neki későn (azaz a végtörlesztés utolsó napjához ennyire közeli napon), hogy a hitelügyintézésről minden nap érdeklődött a pénzügyi szolgáltató fiókjánál, és minden alkalommal úgy tájékoztatták, hogy a hitelével „minden rendben van”.

A Kérelmező előadta azt is, hogy a végtörlesztéshez szükséges kölcsön összegét a pénzügyi szolgáltató csak 2012. február 17. napján utalta át az idegen bank részére, de mivel 2012. február 18. és 19. szombat és vasárnap volt, ezért a pénz csak 2012. február 20-án – tehát egy nappal a végtörlesztési határidő (2012. február 19.) után – érkezett meg az idegen bankhoz.

A Kérelmező álláspontja szerint a pénzügyi szolgáltató tisztában volt azzal, hogy a Kérelmező a hitelt rögzített árfolyamon történő végtörlesztés céljából veszi igénybe, és azzal is, hogy melyik dátum a végtörlesztés utolsó napja, így azt is tudnia kellett, hogy a határidő elmulasztása milyen következményekkel jár. A Kérelmező előadta, hogy véleménye szerint a pénzügyi szolgáltató mulasztása miatt a végtörlesztéshez szükséges összeg átutalására olyan időpontban került sor, amikor az már – esetleges VIBER átutalás hiányában – csak elkésztetten érkezhett meg az idegen bankhoz. A Kérelmező hivatkozott arra, hogy pénzügyi szolgáltató nem hívta fel kellő időben a hitel folyósításának feltételül előírt nyilatkozat csatolására, ezért a pénzügyi szolgáltató megsértette a Polgári Törvénykönyv 4. § (1) bekezdésében rögzített együttműködési kötelezettség elvét is, mivel nem segítette elő (illetve az ügyintézők megtévesztő tájékoztatása miatt kifejezetten hátráltatta) azt, hogy a Kérelmező a szerződéses kötelezettségeinek határidőben eleget tudjon tenni, így a hitelszerződés célja is megghiúsult. A Kérelmező előadta, hogy mivel az idegen bank a végtörlesztési kérelmét elutasította, ezért a pénzügyi szolgáltató hitelének folyósítására teljesen feleslegesen került sor. A Kérelmező kérte annak lehetővé tételét, hogy a Hpt. 2012. február 19-én hatályban volt 200/B. §-a alapján rögzített árfolyamon végtörleszthessen.

A pénzügyi szolgáltató válasziratában előadta, hogy a Kérelmező több alkalommal történt előzetes tájékozódását követően 2011. október 28-án nyújtotta be hitelkérelmét a pénzügyi szolgáltatóhoz. A hitelbírálat során a pénzügyi szolgáltató a Kérelmezőt különböző okiratok csatolására hívta fel. Az eljáró tanács utal arra, hogy a pénzügyi szolgáltató a válasziratában a

hitelbírálat eseményeivel kapcsolatban helytelen dátumokat (2012. november 25., illetve 2012. december 20.) közölt, a helyes évszám ezeknek az eseményeknek a vonatkozásában 2011.

A pénzügyi szolgáltató a válasziratában előadta azt is, hogy a Kérelmező hitelkérelmét 2012. január 19-én jóváhagyta, és erről őt értesítette. A hitelkiváltó kölcsönszerződés megkötésére 2012. február 7-én került sor. A szerződéskötés során a Kérelmező figyelmét külön felhívták a folyósítási feltételek teljesítésére. A kölcsön folyósítására 2012. február 17-én reggel került sor tekintettel arra, hogy a Kérelmezőt 2012. február 16-án hiánypótlásra kellett felhívni (vagyonbiztosítás csoportos beszédés megadása), amely hiányt a Kérelmező egy órán belül e-mailben pótolta. Tekintettel a 2012. február 17-én (pénteken) normál ügymenet szerint elindított utalásra, az összeg 2012. február 20-án (hétfőn) érkezett meg az idegen bank számlájára. A pénzügyi szolgáltató álláspontja szerint az utalással ő nem késett el tekintettel arra, hogy mivel a végtörlesztés hatvanadik napja 2012. február 19. napján (vasárnap) járt le, ezért az idegen bank tartozásigazolásában szereplő második kitévelt kell alkalmazni jelen esetre, mely alapján a végtörlesztésre szánt összeget a végtörlesztés napján 12 óráig, ha ez a nap munkaszüneti napra vagy bankszünnapra esik, akkor az ezt követő munkanapon 12 óráig kell az idegen bank technikai számláján rendelkezésre tartani. Mivel a 2012. február 19-ét (vasárnapot) követő munkanap 2012. február 20. (hétfő), ezért a pénzügyi szolgáltató – álláspontja szerint – a normál ügymenet szerinti utalással nem késett el, mert a kölcsön összege ezen a hétfői napon megérkezett az idegen szolgáltatóhoz.

A pénzügyi szolgáltató előadta, hogy álláspontja szerint a kölcsönszerződésben foglalt kötelezettségét szerződésszerűen teljesítette, és a végtörlesztéshez szükséges kölcsön összegét a szerződés alapján határidőben folyósította a Kérelmező részére.

A pénzügyi szolgáltató utalt arra, hogy a végtörlesztés megghiúsulására, illetve a Kérelmezővel fenntartott jó ügyfélkapcsolatra tekintettel a Kérelmező részére az értékbecslés díja (30.000,- forint), a közjegyző díja (80.000,- forint) a hitelkonstrukcióból adódóan részére „visszatérítésre került”. (Az eljáró tanács megjegyzi, hogy a Kérelmező az utóbbi két díjjal az ügylet során sohasem rendelkezett ténylegesen, így valódi visszatérítés nem történt.) A pénzügyi szolgáltató utalt arra is, hogy méltányosságból visszatérítette a Kérelmező részére a kölcsönösszeg átutalásának díját (26.250,- forintot), valamint a hitelkamatot (133.324,14 forintot) 2012. február 19. és 2012. április 19. közötti időszak vonatkozásában.

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa a pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban 2012. november 28-án és 2012. december 11-én meghallgatást tartott, melyen a felek a szabályszerű értesítésre megjelentek. Az első meghallgatáson a Kérelmező – a végtörlesztés lehetővé tétele helyett – az árfolyam-különbözetből eredő 5.013.508,- forint összegű kártérítési igényt jelentett be, és az idegen bankkal szemben visszavonta a kérelmét. A pénzügyi szolgáltató a kérelem módosítása ellen nem tiltakozott. Az eljáró tanács további bizonyítást tartott szükségesnek, ezért a Kérelmezőt kártérítési igényének részletezésére, illetve a pénzügyi szolgáltatót iratok csatolására hívta fel. Az eljáró tanács a folytatólagos meghallgatáson megállapította, hogy a felhívás ellenére a pénzügyi szolgáltató nem csatolta be a Kérelmező által teljesített, folyósítási feltételeket igazoló iratokat. A folytatólagos

meghallgatáson a Kérelmező a kártérítési igényét pontosította, azt 4.449.891,- forint és a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamat megfizetésében jelölte meg.

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa a felek előadásai és a rendelkezésre bocsátott bizonyítékok alapján a következőket állapította meg:

A Kérelmező – a felek által egyezően előadottak és bizonyítottak szerint – az idegen banknál fennálló deviza alapú hitelének rögzített árfolyamon történő végtörlesztéséhez a pénzügyi szolgáltatótól kívánt forintkölcsönt felvenni. Miután a Kérelmező a szerződéskötéshez szükséges valamennyi okiratot a pénzügyi szolgáltató rendelkezésére bocsátotta, a pénzügyi szolgáltató a Kérelmező részére 2012. január 23-án kiállított egy „Kötelezettségvállaló nyilatkozatot” abból a célból, hogy a Kérelmező azt a Hpt. akkor hatályban volt 200/B. § (2) bekezdés f) 2. pontja szerinti feltétlen és visszavonhatatlan hitelígérvényként nyújthassa be az idegen bank részére. Az eljáró tanács megállapította, hogy – bár az idegen bank a „Kötelezettségvállaló nyilatkozatot” befogadta – az mégsem felelt meg a Hpt. 200/B. §-ában foglaltaknak tekintettel arra, hogy a pénzügyi szolgáltató ebben a nyilatkozatában még nem a kölcsönösszeg feltétlen folyósítására, csupán a kölcsönszerződés megkötésére vállalt kötelezettséget. Mivel a folyósítási feltételek teljesítésére csak a kölcsönszerződés megkötését követően kerülhet sor, ezért logikailag kizárt, hogy a pénzügyi szolgáltató által kiadott „Kötelezettségvállaló nyilatkozat” a Hpt. 200/B. §-a szerinti feltétlen és visszavonhatatlan hitelígérvény legyen, hiszen ha a megkötendő szerződésben vállalt folyósítási feltételeket a Kérelmező nem teljesíti, akkor a kölcsön folyósítására sem kerülhet sor. Az eljáró tanács megjegyzi, hogy a pénzügyi szolgáltató ezt a hibáját úgy orvosolhatta volna, ha a kölcsönszerződés megkötésére, az abban foglalt folyósítási feltételek Kérelmező általi teljesítésére, továbbá mindezekre tekintettel a pénzügyi szolgáltató által a feltétlen és visszavonhatatlan hitelígérvény kiadására 2012. január 30-ig sor kerül.

A pénzügyi szolgáltató és a Kérelmező 2012. február 7-én kötötték meg a kölcsönszerződést, melynek része volt a folyósítási feltételek felsorolása is. A folyósítási feltételek között – többek között – szerepel az, hogy a Kérelmezőnek állandó átutalási megbízást vagy állandó beszedési megbízást kell adnia a pénzügyi szolgáltatónál vezetett ügyfélszámláról a biztosítási díjak fizetésére, illetve az, hogy a Kérelmezőnek a pénzügyi szolgáltatónál vezetett bankszámlájára vonatkozóan két állandó fizetési megbízás (állandó átutalási megbízás vagy csoportos beszedési megbízás) teljesítésére kell rendelkezést adnia. A pénzügyi szolgáltató előadása szerint a Kérelmezőt 2012. február 16-án hiánypótlásra (felhatalmazás csoportos beszedési megbízás teljesítésére vagyонbiztosítás tekintetében) kellett felhívni ahhoz, hogy a folyósítási feltételek teljesüljenek. Az eljáró tanács a pénzügyi szolgáltató által becsatolt iratok és a kölcsönszerződés alapján megállapította, hogy a Kérelmező joggal feltételezte azt, hogy e tekintetben teljesítette a folyósítási feltételekben foglaltakat, mivel ő 2012. január 26-i keltezéssel életbiztosítási és balesetbiztosítási díj rendszeres fizetésére adott csoportos beszedési megbízást a pénzügyi szolgáltató részére. Tekintettel arra, hogy a folyósítási feltételek nem írják elő, hogy a csoportos beszedési megbízást milyen biztosítási díj fizetése vonatkozásában kell megadni, ezért az eljáró tanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy a folyósítási feltételek közül a két csoportos beszedési megbízás megadását a Kérelmező már a kölcsönszerződés megkötése előtt teljesítette. Ugyan a folyósítási feltételek között szerepel

az, hogy a Kérelmezőnek a kölcsönszerződés fedezetéül szolgáló ingatlanra vagyombiztosítást kell kötnie, illetve azt a pénzügyi szolgáltatóra kell engedélyeznie, az azonban nem derül ki a folyósítási feltételekből, hogy a pénzügyi szolgáltató a vagyombiztosítás díjának fizetésére vonatkozóan is „elvárja” a Kérelmező által megadott felhatalmazást csoportos beszédési megbízás teljesítésére. Az eljáró tanács álláspontja szerint tehát a pénzügyi szolgáltató a 2012. február 16-i hiánypótlása keretében általa fontosnak tartott, ám a folyósítási feltételekből nem következő többlet teljesítését kérte a Kérelmezőtől, melyet a Kérelmező egyébként a felek által nem vitatott módon még aznap – egy órán belül – teljesített.

Az eljáró tanács utal arra, hogy a pénzügyi szolgáltató a kölcsönszerződés 2.4. pontja alapján lehetőséget biztosított a Kérelmezőnek arra is, hogy a még esetlegesen hiányzó folyósítási feltételeket legkésőbb a Kölcsön folyósítását követő öt munkanapon belül teljesítse. Az eljáró tanács mindezekre tekintettel az újabb meghallgatási időközben kérte a pénzügyi szolgáltatótól a Kérelmező által – előzetesen vagy utólag – teljesített valamennyi folyósítási feltételt igazoló okiratok másolatát különös figyelemmel a kiváltandó kölcsön fennálló egyenlegéről tíz napnál nem régebben kiállított tartozásigazolásra, illetve a Hpt. 200/B. § (2) bekezdés f) 1. pontjának megfelelően az önerő határidőben történt elhelyezését igazoló dokumentumra. Arra tekintettel, hogy a pénzügyi szolgáltató ezeket az okiratokat az eljáró tanács felhívása ellenére nem csatolta, azonban a folytatólagos meghallgatáson előadta, hogy azokat a szerződésnek megfelelően bizonyára bekérte, az eljáró tanács a Kérelmező és az idegen bank egyező tényelődését a pénzügyi szolgáltató terhére értékelte oly módon, hogy a pénzügyi szolgáltató nem igazolta hitelt érdemlően, hogy ezeket az okiratokat a hitel folyósítását megelőzően vagy azt követően igényelte volna a Kérelmezőtől.

Az eljáró tanács nem osztotta a pénzügyi szolgáltatónak azt az álláspontját, mely szerint az idegen banknak a 2012. február 20-án 12:00 óráig beérkezett utalásokat az akkor hatályos Hpt. 200/B. §-ának megfelelően a végtörlesztés teljesítése céljából még be kellett volna fogadnia arra tekintettel, hogy a végtörlesztés utolsó napja 2012. február 19-ére (vasárnapra) esett. Az idegen bank tájékoztatása a következő volt:

„A végtörleszteni kívánt összeget a végtörlesztés – Ön által megjelölt – értéknapon, legkésőbb 12 óráig, amennyiben ez a nap munkaszüneti napra vagy bankszünnapra esik, akkor az ezt követő munkanapon 12 óráig a [...] számú [...] technikai számláján szíveskedjen rendelkezésre tartani, hogy a kölcsön lezárása az Ön által kért napon megtörténhessen.”

Az idézett szövegből egyértelműen kiderül, hogy ez a tájékoztatás nem a Hpt. 200/B. §-ában meghatározott hatvanadik napra vonatkozik, hanem az „Ön által”, azaz a Kérelmező által megjelölt napot jelenti. A pénzügyi szolgáltató ezt a lényeges kitéletet a válasziratában figyelmen kívül hagyta, és a fent idézett rendelkezést a hatvanadik nap vonatkozásában értelmezte, amely a kifejtettek szerint nem helytálló. Az eljáró tanács álláspontja szerint az idegen bank tájékoztatását nem lehet kiterjesztően – vagy a Hpt. hatályban volt rendelkezéseivel ellentétesen – értelmezni. Az eljáró tanács megjegyzi, hogy a pénzügyi szolgáltatónak a kölcsönösszeg folyósításakor a jogszabálynak nem minősülő, idegen bank által adott tájékoztatása nem lehetett irányadó, helyette kizárólag a Hpt. kogens rendelkezéseinek megfelelően kellett volna gondoskodnia arról, hogy a kölcsön összege

legkésőbb az igénybejelentéstől számított hatvanadik napon megérkezzen az idegen bankhoz. Ezek alapján az eljáró tanács hangsúlyosan utal arra, hogy a pénzügyi szolgáltató a „Kötelezettségvállaló nyilatkozatában” foglaltakat sem teljesítette tekintettel arra, hogy annak az utolsó mondata szerint „a kölcsön teljes összegét a végtörlesztés teljesítése érdekében legkésőbb a végtörlesztési igénybejelentésnek a végtörlesztéssel érintett bank számára történt benyújtásától számított 60 napon belül rendelkezésre” bocsátja. Mivel az átutalás elindítására 2012. február 17-én került sor, ezért a hatvanadik napon a kölcsön összege ugyan már kikerült a pénzügyi szolgáltató rendelkezése alól, ugyanakkor azzal 2012. február 19-én (vasárnap) sem a Kérelmező, sem az idegen (fogadó) bank nem rendelkezett.

A fentiek alapján az eljáró tanács megállapította, hogy a pénzügyi szolgáltató a kölcsönügylet létrehozása, továbbá a kölcsön folyósítása során többszörösen megsértette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4. § (1) bekezdésében, a 205. § (3) bekezdésében, valamint a 277. § (4) és (5) bekezdésében foglalt együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget. A pénzügyi szolgáltató tudta, hogy a Kérelmező rögzített árfolyamon történő végtörlesztés céljából fordul hozzá kölcsönszerződés megkötése céljából, ennek ellenére a pénzügyi szolgáltató felróható, gondatlan, a Ptk.-ba és a Hpt.-be, a „Kötelezettségvállaló nyilatkozatába”, valamint a megkötött kölcsönszerződésbe ütköző magatartást tanúsított, és elkésett a kölcsön folyósításával, melynek egyenes következménye lett a sikertelen végtörlesztés, ezzel a Kérelmezőnek kárt okozott.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az eljáró tanács fent részletezett álláspontja szerint a pénzügyi szolgáltató a felróható magatartásával jogellenesen kárt okozott a Kérelmezőnek, és ez közvetlen ok-okozati összefüggésben áll azzal, hogy a kölcsön rögzített árfolyamon történő végtörlesztése sikertelen lett.

A kár összegének megállapításánál az eljáró tanács azt vette figyelembe, hogy 2012. február 20. napján a Kérelmezőnek – miután a rögzített árfolyamon történő végtörlesztés teljesítésétől a pénzügyi szolgáltatónak felróható okból elesett – mekkora összegre lett volna szüksége ahhoz, hogy piaci árfolyamon tudjon végtörleszteni. Az idegen bank által kiadott tartozásigazolás alapján a végtörlesztéshez szükséges összeg 12.683.776,- forint volt, amely 180,- HUF/CHF árfolyamon 70.465,42 CHF-nek felel meg. Ez a CHF összeg a sikertelen végtörlesztés napján az idegen bank hitelkonverziós devizaárfolyamával (243,15 HUF/CHF) szorozva 17.133.667,- forintnak felel meg. A két forintösszeg különbsége 4.449.891,- forint. Az eljáró tanács álláspontja szerint tehát a Kérelmezőt ekkora összegű kár érte tekintettel arra, hogy a pénzügyi szolgáltató felróható magatartása következtében a Kérelmező 2012. február 20. napján már csak piaci árfolyamon tudott volna végtörleszteni. A Ptk. 360. §-a alapján a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, ebből következik, hogy a pénzügyi szolgáltatónak 2012. február 20-ától a kifizetés napjáig a Ptk. 301. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint késedelmi kamatot kell fizetnie.

A Psztv. 94. § b) pontja alapján egyezség hiányában a tanács az ügy érdemében ajánlást tesz, ha a kérelem megalapozott, azonban a 4. §-ban meghatározott törvények hatálya alá tartozó

szervezet vagy személy az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezésként nem ismeri el, illetve ha a tanács döntésének elismeréséről egyáltalán nem nyilatkozott.

A fentiek alapján a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanács a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Budapest, 2012. december 14.

dr. Gáll Tamás s.k.,
az eljáró tanács tagja

dr. Bukta Krisztina s.k.,
az eljáró tanács elnöke

Prihoda Anikó s.k.,
az eljáró tanács tagja